L-GĦADIRA TAL-GALILIJA QED TINXEF?

Adriana Poletti

The Holy Land Review, **Vol. 10, No. 14, Fall 2017, 39**

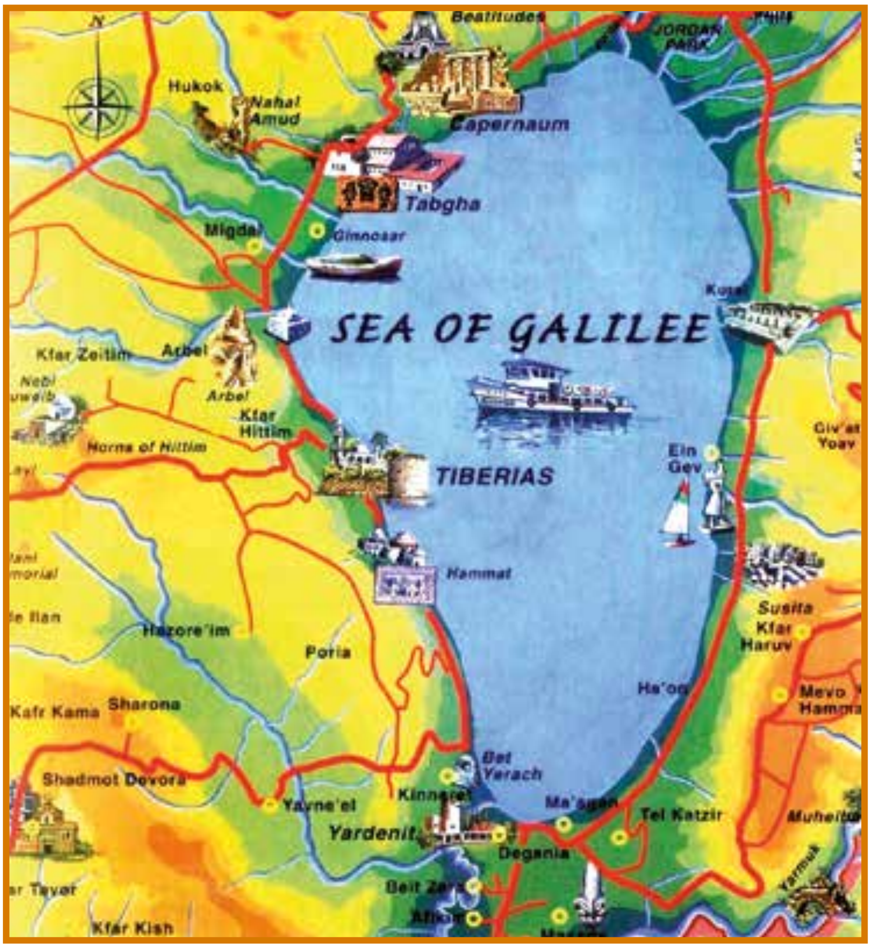

Il-Baħar tal-Galilija ma għadux jidher li qisu baħar. Magħruf b'diversi ismijiet, fosthom l-Għadira ta' Tiberija, Kinneret, jew l-Għadira ta' Ġennesaret, fis-sena 2017 kien niżel għall-aktar livell baxx f'seklu, skont il-kalkoli tal-*Israeli Water Authority*. Huma eluf il-pellegrini li jitpaxxew bix-xtut ta' din l-Għadira. Tassew, skont l-Evanġelji, din l-Għadira kienet wieħed mill-postijiet preferuti ta' Ġesù: is-sit ta' bosta qabdiet mirakolużi ta' ħut, tal-mirakli tat-tkattir tal-ħobż, il-post li fih Ġesù rrivela lilu nnifsu lid-dixxipli. Imma llum din l-Għadira hi differenti ħafna minn dik li kien jaf Ġesù.

L-Għadira ta' Tiberija kienet darba r-riżerva ewlenija ta' ilma frisk f'Israel. Illum tipprovdi l-ilma biss għaż-żoni madwar il-Galilija, jiġifieri l-parti tat-tramuntana ta' Israel. Tliet kwarti tal-ilma tax-xorb u aktar minn nofs l-ilma li jintuża għas-saqwi jiġi minn fabbriki ta' desalinazzjoni tal-ilma tal-baħar, li jipprovdu ilma għal 75 fil-mija tal-bżonnijiet tal-iStat ta' Israel.

X'inhi r-raġuni, mela, li l-livell tal-ilma fl-Għadira kompla nieżel? Is-sitwazzjoni "issa saret serja", qal Amir Givati tal-*Israeli Water Authority*. Għal ħafna snin l-Għadira ta' Tiberija kienet l-unika riżorsa ta' ilma għall-pajjiż. Għal din ir-raġuni ġew ippumpjati minnha miljuni ta' metri kubi ta' ilma, sa żoni bogħod bħalma hu d-Deżert tan-Negev fin-nofsinhar ta' Israel.

Il-ħolma Israeljana kienet dejjem dik li d-deżert jibda jwarrad. Mill-2015, grazzi għat-twaqqif ta' fabbriki ta' desalinazzjoni tal-ilma baħar, it-300 miljuni metri kwadri ta' ilma li kienu jiġu ppumpjati qabel mill-Għadira tal-Galilija, issa niżlu għal 50 miljun. Imma l-Għadira kienet diġà tilfet kwantità kbira ta' ilma.

Mhijiex l-unika li ġralha hekk. L-istess ġara fil-każ tal-Baħar il-Mejjet, li wkoll qiegħed jinxef minn sena għal oħra. Dan il-fenomenu jiġi spjegat min-nuqqas ta' ilma li qabel kien jidħol fih mix-Xmara Ġordan. Din ix-xmara tgħaddi wkoll mill-Għadira ta' Tiberija.

Biex wieħed jikkalkula t-tnaqqis tal-ilma, irid imur lura. L-Għadira ta' Tiberija tinsab madwar 243 metru taħt il-livell tal-baħar. Teoretikament, mhux possibbli li llum jiġi ppumpjat aktar ilma mill-Għadira. Qed noqorbu lejn "il-linja sewda" ta' 213 metri taħt il-livell tal-baħar: dan hu l-limitu massimu.

Biex tgħaxxaqha, għal erba' snin wara xulxin kellna xtiewi xotti. L-ippumpjar tal-ilma jkompli, anke bi kwantità ridotta ta' ilma. Il-figuri ma jawguraw xejn tajjeb: fi Frar 2017 ir-reġjun irrekordja biss 10 fil-mija tax-xita li tinżel kull sena.

Normalment, dawn suppost li kienu jaslu għal 50-60 fil-mija. U anke jekk, ta' kull sena matul ix-xitwa, naraw żjieda fl-ammont totali tal-ilma, imma dan jibqa' ħafna inqas minn dak li suppost ikun. Din is-sena l-Għadira żdiedet b'20 ċentimetri fi Frar, meta suppost li x-xita li tinżel kull sena tkun ta' madwar 61 ċentimetri.

Din in-nixfa għandha diversi effetti li jidhru. Loġikament, inqas ma jkun hemm xita, aktar tikber id-densità tal-melħ fl-ilma. Dan joħloq problemi għan-natura, u wkoll għall-industrija tas-sajd.

Sa ftit tas-snin ilu, kien hemm madwar 22 speċi ta' ħut fl-Għadira, u s-sajd ta' kull sena kien jammonta għal 2000 tunnellata. Illum l-industrija tinsab f'periklu.

Bħalissa qed jinbena impjant ta' desalinazzjoni ieħor fil-punent tal-Galilija, biex hekk jippruvaw isibu tarf tal-problema u jieqfu jippumpjaw l-ilma mill-Għadira. Imma hemm diversi protesti li ma jridux li jinbena dan l-impjant.

Sadanittant il-gvern Israeljan qed jinkuraġġixxi programmi ta' edukazzjoni kontra l-ħala tal-ilma. L-ommijiet Israeljani jgħidulek: "Agħlaq il-vit tal-ilma sakemm taħsel snienek - qed tbattal l-Għadira ta' Tiberija!" Hi ħaġa tajba li l-popolazzjoni tiġi edukata biex tibża' għall-ilma. Imma Julie Trottier, direttriċi tar-riċerka fil-Centre National Française de la Recherche Scientifique (CNRS) f'Ġerusalemm, tfakkarna li "l-ilma li jintuża kuljum mid-djar jirrappreżenta biss 7 fil-mija tal-konsum totali. F'kelma oħra, hi qatra f'barmil! L-irrigazzjoni, mill-banda l-oħra, tirrappreżenta madwar 93 fil-mija."

Fra Luca Panza, superjur Franġiskan tal-kunvent ta' Kafarnahum, fuq ix-xatt tat-tramuntana tal-Għadira ta' Tiberija, qalilna: "Hawnhekk naraw dan il-fenomenu kuljum. L-Għadira niżlet. Ilna ninnutawha nieżla sa mill-2016. Tassew timpressjona ruħek."

Fra Luca jinnota li "x-xatt tal-Għadira ħdejn il-kunvent żdied b'6.9 sa 7.6 metri! Biżżejjed tħares lejn il-blat. Xi wħud minnhom kienu xi darba taħt l-ilma, imma issa huma niexfa qoxqox."

Il-pellegrini li jżuru s-Santwarji fuq l-Għadira (Tiberija, Tabgha, Kafarnahum) jinnutaw dan il-fenomenu. F'Tabgha l-famużi "tronijiet" tal-appostli kienu jkunu taħt l-ilma, u hekk jidhru meta żar l-Art Imqaddsa l-Papa Pawlu VI fl-1964. Illum huma fuq ix-xatt u l-ilma diffiċli jilħaqhom. F'Kafarnahum għadu jidher il-port li fih qabel kienu jaslu d-dgħajjes tal-pellegrini minn Tiberija. Illum il-port hu foss niexef u l-moll jispiċċa fil-blat. L-Għadira tinsab diversi metri bogħod.

Kieku kellu jerġa' jiġi Ġesù fl-Għadira tiegħu, se jsib aktar ilma li fuqu jista' jimxi? Għalissa fadallu biżżejjed, imma x'se jiġri fil-futur jekk l-Għadira tkompli tinxef?

Art Imqaddsa

13 - 21 Settembru 2018